

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.031/2020/6.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság az Újvári és Báji-Patay Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe** eljáró ügyvéd: dr. Báji-Patay Gergely) által képviselt **felpres neve (felpers címe)** felperesnek a Dr. Nyári és Korsós Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő címe** eljáró ügyvéd: dr. Korsós Boglárka) által képviselt alperes neve (**alperes címe**) alperes ellen a alperesi beavatkozó (**alperesi beavatkozó címe** képviselő: ... jogtanácsos) beavatkozó közreműködése mellett baleseti kártérítés megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. január 20. napján kelt 59.M.1421/2018/24. sorszámú ítélete ellen a felperes által 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes a felperes 2017. március 22-én bekövetkezett balesetért teljes kártérítési felelősséggel tartozik.

A Fővárosi Ítéltábla az iratokat az elsőfokú bíróságnak az összecszerűség vonatkozásában további bizonyítás lefolytatására visszaküldi.

A közbenső ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint a felperes vizsgálómérnöki munkakörben dolgozott az alperesnél, mely munkaviszonyát 2017. március hó 8-án kelt felmondásával megszüntette. Felperes 2017. március 22-én az alperes bérleményének II. emeletén található szerves analitikai laboratóriumban a munkáját befejezte, a tényleges munkaidő-nyilvántartásra szolgáló jelenléti ívet aláírta, majd az alagsori laboratóriumba ment, ahol **D.R.** kollégájával beszélgetett. Ezt követően a labor jobb oldali részén elhelyezkedő hátsó ablakot kívánta bezárni az ablak előtt álló asztalra felmászva, mikor az ablak középső részéből kiszakadó nagyméretű üvegdarab a bal kézfejére esett, melynek okán műti beavatkozást eredményező sérülést szenvedett. A balesetből adódóan felperes táppénzes állományban volt, munkaviszonya a felmondási idő elteltével 2017. május 5. napján szűnt meg.

- [2] Ítéletében rögzítette továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a baleset helyszínéül szolgáló épület nem az alperes tulajdona, azt egy gazdasági társaságtól bérelte. A felperes munkavégzési helyéül nem a baleset helyszíne, hanem a II. emeleten található szerves analitikai laboratórium szolgált, amely az alperes által bérelt épület ... szám alatti részén helyezkedett el. A baleset bekövetkezésére az épület másik részén, a ... szám alatti alagsorban került sor.
- [3] A felperes munkaideje 9 órától 17 óra 30 percig tartott, a munkavégzés tényét a munkából való kilépés tényleges időpontjának feltüntetésével a jelenléti íven kellett dokumentálni. Az alperesnél két nyilvántartási rendszer is bevezetésre került: az egyik a titkárság mellett elhelyezett jelenléti ív volt, amely a tényleges munkakezdés és végzés adatait tartalmazta, a másik jelenléti íven a munkavállalóknak minden esetben a 8 órától 16 óráig (helyesen: 16 óra 30 percig) történő munkavégzést kellett feltüntetniük. Ez utóbbi szolgált a hivatalos dokumentáció leadására. A tényleges bérszámfejtés, a túlórák és a valós munkaidő elszámolása azonban a titkárság mellett lévő jelenléti ív adatai alapján történt. A szigorú előírás ezen jelenléti ív megfelelő, napi rendszerességgel történő vezetésére vonatkozott.
- [4] A bizonyítási eljárás során csatolt kamerafelvétel rögzítette a baleset megtörténtét, mely alapján azt állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes a laboratóriumi helyiségbe belépett, majd az ott jelenlévő **D.R.** kollégával beszélgetésbe elegyedett. A beszélgetést követően a terem másik végében lévő ablakhoz indult, az ablak előtti asztalra feltérvélve becsukta először az egyik, majd erősebben becsapta a másik ablakot. Ezen mozdulatának következtében az ablak táblája kitört, amely a felperes kézfejeire esett és baleseti sérülést okozott.
- [5] A balesettel érintett laborba való belépés előtt a felperes a titkárságon lévő jelenléti ívet aláírta, abban a munkavégzés időpontjaként és távozásként 17 óra 40 percet jelölt meg. Ezt követően utcai ruhában ment le a lenti laboratóriumba és beszélgetett **D.R.**-al.
- [6] Felperes a kérdéses időszakban a felmondási idejét töltötte, ezért a műszerellenőrzéssel kapcsolatos feladatkörét a fenti laborban **ZS.M.-nak**, a lenti laborban pedig **B.R.-nak** és **P.J.-nak** adta át. Így ilyen jellegű feladata neki már nem volt. A bizonyítási eljárás során csatolásra került a hűtőszekrény leolvasásáról szóló szabályzat is, mely alapján az ellenőrzést naponta (célszerűen munkakezdéskor) kellett végezni. A hűtőgomb ellenőrzése a kérdéses napon megtörtént, a dokumentáció szerint azt azonban nem a felperes, hanem az erre kijelölt munkatárs végezte. A csatolt helyszínrajz alapján a hűtők az ablakoktól jelentős távolságra, a helyiség másik végében helyezkedtek el, valamint a jelenléti ív sem az ablak felőli részen, hanem az azzal szemben lévő fal melletti asztalon volt található.
- A baleset helyszínén, annak időpontjában jelen volt még **M.É.** és tanú 2 doktorandusz hallgató is, akik az alperes és a ... közötti megállapodás alapján végeztek kizárólag adatalemzéssel kapcsolatos tevékenységet, számukra a munkaruha viselése nem volt előírás. Ők a balesetet nem látták. A házirend értelmében a munkavégzés helyére belépni és munkát végezni kizárólag munkaruhában lehetett.
- A kialakult szokás szerint, aki utoljára hagyta el a labort, annak kellett teljeskörű ellenőrzést végeznie a műszerek, az eszközök, a nyílászárók bezárása tekintetében. Felperesnek a balesettel érintett helyszínen ilyen feladata nem volt, **D.R.** őt az ablak bezárására nem kérte meg. A munkavállalóknak mindkét jelenléti ívet alá kellett írniuk.

- [7] Az alperesnél érvényes szabályzat szerint a munkavégzés befejezését követően még munkaruhában az igazgatóságon elhelyezett jelenléti íven kellett rögzíteni a munkavégzés befejezésének időpontját. Ezt követően a munkaterületre már nem lehetett visszatérni. Amennyiben ismételt fel kellett venni a munkát, akkor arra csak a munkaruha ismételt felvételét követően kerülhetett sor. Az ismételt munkafelvétel pontos időpontját a jelenléti íven újra rögzíteni kellett.

A felperes kérelme, az alperes ellenkérelme

- [8] Az elsőfokú ítéletben rögzítettek szerint felperes a kereseti kérelmében fenntartotta a közjegyzői eljárásban tett nyilatkozatát, miszerint a munkahelyen bekövetkezett baleset munkahelyi balesetnek tekintendő, melyért az alperes felelősséggel tartozik. Ebből eredően 4.800.000 forint sérelemdíj, valamint 272.000 forint balesettel összefüggésben keletkezett különböző jogcímű költségtérítés és a perköltség megtérítésére kérte kötelezni az alperest. (Helyesen: a felperes 2018. március 5-én csatolt előkészítő iratában a kereseti kérelmét kiterjesztette, pontosította, mely szerint 4.800.000 forint sérelemdíj és a 272.000 forint költségtérítésen felül havi 53.000 forint járadékigényt is előterjesztett, valamint kérte az előzetes bizonyítási eljárás költségeinek a peres eljárás költségeibe történő beszámítását is.).
- [9] Az alperes a felperesi kereset elutasítását, felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Vitatta, hogy a felperesi baleset munkahelyi balesetnek tekintendő. Álláspontja szerint a felperes a baleset bekövetkezésekor már nem végzett munkát, az munkaidőn túl, az alperes működési körén kívül következett be.
- [10] Az ügybe beavatkozóként az alperes oldalán perbe lépő alperesi beavatkozó szintén a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Vitatta a baleset munkahelyi jellegét.

Az elsőfokú bíróság határozata

- [11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte felperest alperes részére történő 1.230.000 forint + ÁFA, a beavatkozó jogi képviselőjének 100.000 forint perköltség, valamint 15.000 forint közjegyzői eljárási költség megfizetésére. Ezen felül akként rendelkezett, hogy a felmerült eljárási illetéket az állam viseli.
- [12] A felperes keresetét az általa megállapított tényekre tekintettel megalapozatlannak találta. Kiemelkedő jelentőséget tulajdonított annak, hogy a kérdéses napon a felperes a munkavégzést befejezte, a munkaidő tényleges nyilvántartására szolgáló jelenléti ívet aláírta és utcai ruhába öltözött át. Értékelte azt a körülményt is, hogy felperes ellentmondásosan nyilatkozott abban a kérdéskörben, hogy miért ment az alagsori laboratóriumba. E körben a hűtőblokkok ellenőrzésére vonatkozó felperesi előadást nem találta bizonyítottnak, tekintettel arra, hogy annak az előírások szerint célszerűen a reggeli órákban kellett megtörténnie, amire az adott napon sor is került. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperesnek a baleset napján az alagsori laboratóriumban nem volt hűtőgomb-ellenőrzési kötelezettsége.
- [13] Megállapította, hogy a baleset napján a felperes munkavégzési helyeül már nem a balesettel érintett, hanem a II. emeleten található laborhelyiség szolgált. Tekintettel arra, hogy a szokások értelmében

az ablakok bezárására az a munkatárs volt köteles, aki utoljára távozott, így ezen kötelezettség **D.R.** munkavállalót terhelte. A felperesnek tehát nem volt feladata az ablakok bezárására és erre irányuló munkáltatói utasítás sem hangzott el. Felperes saját akaratából, szabad elhatározásából csukta be az ablakot.

- [14] A balesettel érintett helyszínen található jelenléti ív vonatkozásában megállapította, hogy a felperes a jelenléti ív irányába mozgást egyáltalán nem tett, a balesetet megelőzően még csak kísérlet sem történt annak aláírására. A munkavállalók azt akár később is aláírhattak, a napi szintű vezetési kötelezettség nem volt szigorúan ellenőrizve.
- [15] Hangsúlyozta, hogy a felperesi munkavégzés időpontját a tényleges munkavégzésre vonatkozó jelenléti ív rögzítette, tehát a felperes az adott munkatevékenységet a kérdéses napon 17 óra 40 perckor befejezte. Ezt támasztotta alá az a körülmény is, hogy ő ezt követően utcai ruhát viselt.
- [16] Jelentőséget tulajdonított annak a ténynek is, miszerint mivel az épület nem az alperes tulajdonában állt, ezért az épület állagára, műszaki állapotára - így az ablakok állapotára - alperesnek érdemi ráhatása nem volt.
- [17] Mindezek alapján tartalmát tekintve arra a következtetésre jutott, hogy a 2017. március 22-i baleset nem a munkaviszonnyal összefüggésben következett be. Rögzítette továbbá, hogy a baleset a munkáltató működési körén kívül, a munkaidőn túl következett be, így az nem tekinthető munkahelyi balesetnek, ezért alperes felelőssége sem állapítható meg.
- [18] Nem tulajdonított jelentőséget annak a körülménynek, hogy az alperes a közigazgatási hatóság előtt a balesetet üzemi jellegűnek ismerte el. Ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy a közigazgatási eljárásban született határozatok a bíróságot nem kötik.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [19] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést elsődlegesen kérve az ítélet megváltoztatását, a kereseti kérelemnek helyt adó döntés meghozatalát. Másodlagos kérelme az elsőfokú ítélet Pp. 252. § (3) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezésére, a per újabb tárgyalására, az összecszerúségre vonatkozó bizonyítás lefolytatására és újabb határozat hozatalára irányult. Indítványozta továbbá elsődlegesen a perköltség összegének mérlegeléssel történő megállapítását, másodlagosan pedig annak mérséklését.
- [20] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, illetve azokból helytelen jogi következtetéseket vont le. Kifogásolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint a baleset nem a felperes munkavégzési helyén történt. E körben előadta, hogy a 2015. december 22. napján kelt munkaszerződés-módosítás szerint a felperes munkavégzési helye: **alperes címe.**, laboratórium. Ugyanezen címet rögzítette a baleset helyszínéként a bírósági iratok közé csatolt munkabaleseti jegyzőkönyv is. Hangsúlyozta, hogy a munkavégzési helye az alagsori, ún. szerves laboratórium is volt, mivel a munkaköréhez tartozott a hűtőellenőrzési feladat, valamint ezen helyiségben került elhelyezésre az ún. hivatalos jelenléti ív is, melyre nézve a felperest aláírási kötelezettség terhelte.

- [21] Kiemelte, hogy alperes által sem vitatottan a laboratórium egyik ablaktáblája repedt volt, mely körülményről a munkáltató is tudomással bírt. Ezzel összefüggésben kifogásolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint alperesnek az ablakok állapotára érdemi ráhatása nem volt hiszen az épület nem képezte a tulajdonát, annak bérelt jellege okán.
- [22] Vitatta, hogy a baleset bekövetkezésekor a napi munkaideje befejeződött volna, hiszen a laborban elhelyezett jelenléti ívet még nem írta alá, így a munkaideje sem érhetett hivatalosan véget. Hivatkozta, hogy a munkaidő a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tart, amelybe beletartozik a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység tartama is. Ilyen tevékenység volt az ablakok bezárása, amely külön utasítás nélkül elvégzendő, szokás szerinti és rendszeres tevékenység. Álláspontja szerint nem volt jelentősége annak, hogy az alperesi munkavállaló ilyen utasítást felperes részére nem adott, illetőleg annak sem, hogy a felperes saját elhatározásából zárta be az ablakot. A bizonyítási eljárás során megerősítést nyert, hogy az alperesnél két jelenléti ív került rendszeresítésre, így a munkaidő végét mindkét jelenléti ív aláírása eredményezte. Ebből következően a munkabaleset munkaidőben érte.
- [23] Hivatkozott a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Mvt.) 35. § (2), 51. § (4), 44. § (3) bekezdésébe foglaltakra. Kiemelte, hogy az ablaküveg repedt volta, illetőleg az a körülmény, hogy azt csak az asztalra felmászva lehetett elérni, sértette a munkavédelmi törvény említett rendelkezéseit. Álláspontja szerint a balesethez vezető ok a nyílászáró karbantartásának, javításának elmulasztása volt, nem pedig az, hogy felperes azt nagyobb erővel csapta be. A csatolt videófelvételre alapítottnan állította, hogy az ablakot átlagos erőfelfejtéssel csukta be. Hangsúlyozta továbbá, hogy életszerű, hogy a labor bezárását követően akarta a jelenléti ívet aláírni és a munkahelyét elhagyni.
- [24] Helytelen következtetésre jutott az elsőfokú ítélet a munkaruha viselése körében is. Ezzel összefüggésben annak tulajdonított jelentőséget, hogy tanú 3 és **D.R.** tanúk is akként nyilatkoztak, hogy a munkavállalók az erre vonatkozó alperesi előírásokat nem feltétlenül tartották meg. Kiemelte továbbá, hogy tanú 4 és tanú 2 is utcai ruhában végezték a laborbéli munkafeladataikat. Hangsúlyozta, hogy a két jelenléti ív aláírását utcai ruhában is meg lehetett tenni, mivel az nem sértette a munkáltató előírásait, illetve nem veszélyeztette az egészséges és biztonságos munkavégzést. A munkahelyen szükségszerűen kialakult és a munkáltató által is eltűrt munkahelyi gyakorlatnak megfelelően nem volt akadálya annak sem, hogy nem formaruhában, hanem utcai ruhában legyen jelen a laboratóriumban és zárja be az ablakot, valamint írja alá a jelenléti ívet. E körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH2004. 11.482. döntésére is.
- [25] Vitatta azon ítéleti megállapítást is, miszerint a baleset időpontjában a hűtőellenőrzési feladat annak átosztása okán már nem tartozott felperes munkakörébe. Hivatkozása szerint tanú 3, valamint tanú 1 tanú vallomása által is megerősítetten a hűtők ellenőrzését a nap végén volt szokás megtenni. Kiemelte továbbá **D.R.** vallomásának azon részét, miszerint a hűtőhöz utcai ruhában is hozzá lehetett nyúlni, erre ugyanis nem volt kötelező védőruhás előírás.
- [26] Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a perbeli baleset munkaidőben történt, hiszen a jelenléti ívet még nem írta alá és a hűtőket nem ellenőrizte. A jelenléti ív aláírása céljából, vagyis jogszerűen tartózkodott a baleseti helyszínen. A balesettel érintett ablakot nem csapta be és az ablak repedéséről, sérüléséről sem tudott. Önmagában az a körülmény, hogy a baleset utcai

ruhában történt, még nem tette a balesetet munkaidőn kívül történté, hiszen a munkaidő nem a munkaruhához, hanem a munkavégzéshez és a jelenléti ívek aláíráshoz kötődött. Az utcai ruha viselete semmilyen mértékben nem hatott közre a balesetben, így annak relevanciája nem volt.

- [27] Az alperes által hivatkozott kizárólagos és elháríthatatlan felperesi magatartás körében előadta, hogy az ablaküveg repedt voltáról nem volt tudomása, míg alperesnek igen. A mentesülési körülmények körében hangsúlyozta, hogy azok bizonyítása a munkáltatót terhelte. Vitatta az alperes által előadott munkavállalói közrehatás, kármegosztás és a kárenyhítési kötelezettség megszegése körében előadottakat is.
- [28] A perköltség mértékét álláspontja szerint a pertárgy értékéhez viszonyítottan, mérlegeléssel kellett volna az elsőfokú bíróságnak megállapítania. Másodlagos érvelése szerint annak mértéke kirívóan eltúlzott, mivel az nem állt arányban sem a pertárgy értékével, sem a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Észrevételezte, hogy a megállapított munkadíj mértéke nem volt összhangban az alperes által csatolt tényvázlatban és megbízási szerződésben foglaltakkal.
- [29] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására, a felperes másodfokú perköltségben történő marasztalására irányult.
- [30] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelte és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes balesete munkaidőn túl következett be, ezért az nem tekinthető munkahelyi balesetnek, így alperesi felelősség sem állapítható meg. Fenntartotta azon állítását, miszerint a perbeli baleset helyszíne az alagsori nagyműszeres labor (CG helyiség) volt, amely a ... címen az alagsorban helyezkedik el, míg felperes munkavégzési helye a **alperes címe**. szám alatti ingatlan II. emeleti folyadék-kromatográfiás műszeres labor volt. A két ingatlan más címen és helyrajzi számon, de fizikailag egy épületben található. Ismételten hangsúlyozta, hogy a baleset bekövetkezésekor már nem tartozott felperes munkakörébe a hűtőgombok ellenőrzése, az más kollégák részére átadásra került.
- [31] Hangsúlyozta továbbá, hogy a baleset időpontjában felperes jogszerűen nem is tartózkodhatott az alagsori nagyműszeres laborban, hiszen a jelenléti ívből is megállapíthatóan a munkavégzési ideje 17 óra 40-kor befejeződött, amikor a munkahelyét köteles lett volna elhagyni. A kamerafelvételek tanúsága szerint a baleset 17 óra 43 perckor következett be. Felperes tehát a baleset bekövetkezésének időpontjában nem jogszerűen tartózkodott a nagyműszeres laboratóriumban, az nem a munkavégzés helyéül szolgált, ott a munkaviszonyával összefüggésben munkavégzési kötelezettsége már nem volt. Felperes a laborban a kollégájával folytatott baráti beszélgetés okán volt jelen. Mindezekből eredően - álláspontja szerint - irreleváns azon körülmény, hogy az ablaküveg milyen állapotban volt, és helyesen tulajdonított jelentőséget az elsőfokú ítélet annak, hogy az ingatlan bérelt jellege okán az állagmegóvás a tulajdonost terhelte. Kiemelte, hogy az üveg repedt állapotáról a felperes tudomással bírt, azt saját elhatározásából zárta be, a baleset oka pedig kizárólag a felperes heves mozdulata volt. A munkaruha használata körében eltűrt munkáltatói gyakorlattal összefüggésben hangsúlyozta, hogy az ezt állító tanúk a meghallgatásukat megelőzően az ügyről a felperessel beszéltek, így vallomásuk semmiképpen sem tekinthető elfogulatlannak. Mind a baleseti helyszínen, mind az összes többi munkavégzésre szolgáló helyiségben az alperesnél a munkaruha használata kötelező volt.

- [32] A hűtő ellenőrzésével összefüggésben kiemelte, hogy az alperesi munkautasítás rögzítette az erre vonatkozó szabályszerű eljárást, a napló pedig azt, hogy az adott napon korábbi időpontban a hűtőgombok ellenőrzése megtörtént. Szintén ténykérdés volt, hogy a felperes a munkautasításban foglaltakat megismerte, arról oktatásban részesült. A helyszínrajz és a videófelvétel is igazolta, hogy felperes sem a jelenléti ív, sem a hűtőgombok irányába nem mozdult el, neki a baleset napján ilyen jellegű munkaköri kötelezettsége nem volt, melyről felperesnek is tudomással kellett bírnia.
- [33] Álláspontja szerint nem foghat helyt azon érvelés sem, miszerint a munkaidő csak mindkét jelenléti ív aláírásával ért véget. E logika alapján ugyanis, ha a kollégák az ún. hivatalos jelenléti ívet akár napokig nem írták alá, akkor a munkavégzésük sem fejeződött be.
- [34] Mindezeken túl elsődlegesen a felperes elháríthatatlan magatartására hivatkozott. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy felperesnek nem volt munkaköri kötelezettsége az ablakok bezárása, üveg repedt voltáról pedig tudomással bírt. Mindennek ellenére az ablakot erőteljesen becsapta, mely mozdulatot a csatolt videófelvétel is igazolta.
- [35] Előadta továbbá, hogy abban a nem várt esetben, ha a másodfokú bíróság a felperesi fellebbezésben foglaltaknak helyt adna, a felperesi vétkes közrehatás okán akkor is kármegosztásnak lenne helye. Felperesi közrehatást legalább 80 %-os mértékben látta megállapíthatónak.
- [36] Hivatkozása szerint a felperes akkor tett volna eleget a kárenyhítési kötelezettségének, ha a munkáltató ajánlatát elfogadva a felmondását passzíváltatja és a teljes gyógyulásáig betegállományban marad.
- [37] Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség teljes mértékben megalapozott, az nem tekinthető eltúlzottnak figyelemmel az alperesi munkavégzésre, az alperes által előterjesztett beadványokra, valamint arra a körülményre, hogy az alperesi képviselő és a törvényes képviselő mind a hét tárgyaláson jelen volt, részt vett.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

- [38] A fellebbezés alapos.
- [39] A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen tárta fel a tényállást, az abból levont jogi következtetései azonban nem voltak oszthatóak.
- [40] A munkáltató kártérítési felelősségének egyik alapvető feltétele, hogy a munkavállaló kára a munkaviszonnyal összefüggésben álljon. Ez a kifejezés egyrészt arra utal, hogy a felek között munkaviszonynak kell fennállnia, másrészt pedig arra, hogy a munkavállalót ért kárnak valamilyen formában összefüggésben kell állnia a munkaviszonnyal. Ennek bizonyítása a munkavállalót terheli. Ez az összefüggés fennáll a munkavégzéshez szükséges előkészítő tevékenységgel, a munkavégzéstől el nem választható személyi szükségletekkel, valamint a munka befejezésével együtt járó teendők végzése során bekövetkezett károsodások esetén is.

- [41] Jelen perbeli esetben a felek által nem volt vitatott az a körülmény, hogy az alperesnél két jelenléti ív került rendszeresítésre és a munkavállalók részére mindkét jelenléti ív vezetése kötelező volt. A felperes a baleset napján a titkárságon lévő jelenléti ívet aláírta, majd ezt követően az alagsorban lévő jelenléti ív aláírása céljából az alagsori laborba ment. Ott azonban mielőtt a jelenléti ívet aláírta vagy aláírhatta volna, balesetet szenvedett.
- [42] Megállapítható tehát a munkaviszonnyal való összefüggés abban az esetben, ha a munkavállaló a munkáltató által kötelezően előírt jelenléti ív dokumentálása céljából tartózkodott a munkáltató helyiségében amikor őt a baleset érte. Nem volt jelentősége annak a kérdésnek, hogy a munkavállaló a baleset bekövetkezését megelőzően a jelenléti ívet még nem írta alá, illetőleg azt meg sem kísérelte, hiszen azt semmilyen módon nem lehet kizárni, hogy a baleset bekövetkezésének hiányában arra az ablakok bezárását követően sor került volna. Peradat egyébként, hogy a felperes a baleset napján a reggeli munkakezdést ezen hivatalos jelenléti íven is feltüntette. Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy nem volt jelentősége annak a körülménynek sem, hogy a felperes munkakörébe tartozott-e a perbeli időszakban a hűtőgombok ellenőrzése, hiszen a baleset a felperest nem ezen munkaköri feladat teljesítésével összefüggésben érte.
- [43]én kiemelendő, hogy következetes az ítélkezési gyakorlat abban a kérdésben, hogy önmagában az a körülmény, hogy a baleset esetlegesen munkaidőn túl következett be, még nem zárja ki a munkáltató felelősségét. Így annak sem volt jelentősége, hogy a felperes a formaruhát vagy a saját utcai ruháját viselte-e. A ruházat jellege ugyanis egyáltalán nem hatott közre a baleset bekövetkezésében. Helytelenül jutott tehát az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ezen körülmények (az utcai ruha viselése, a titkárságon elhelyezett jelenléti ív aláírása, a hűtőgomb ellenőrzési kötelezettségének hiánya) kizárták a baleset munkaviszonnyal való összefüggését.
- [44] Rámutat arra a másodfokú bíróság arra is, hogy a bizonyítási eljárás során igazolást nyert, hogy a munkáltató a munkavállalóktól elvárta, hogy a munka befejeztével az ún. ellenőrzési tevékenységüknek eleget tegyenek, vagyis a laborban lévő műszereket leellenőrizzék, a nyílászárókat bezárják és csak ezt követően távozzanak az épületből. Arra, hogy ezt konkrétan kinek kellett megtennie előírás nem volt, a munkáltatónál kialakult szokás szerint a helyiségből utolsóként távoznak. Ténykérdés, hogy felperest azzal összefüggésben érte a baleset, hogy a laborból távozó **D.R.** kollégájának a segítségére sietett a labor zárását illetően az ablakok becsukásával.
- [45] Alperes vitatta, hogy kár az ellenőrzési körébe tartozóan következett volna be. Ahogy arra a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiumának 29. számú állásfoglalása is kitért, a kárt előidéző ok akkor minősül a munkáltató ellenőrzési körén kívül esőnek, ha az független a munkáltató tevékenységétől. Az ellenőrzési kör értelmezését illetően követendő az az iránymutatás, miszerint e fogalom körébe sorolható a munkáltató feladatai ellátása során kifejtett tevékenységgel összefüggő személyi magatartás, használt anyag, felszerelés, berendezés és energia tulajdonságából, állapotából, mozgatásából, működéséből eredő ok. A perbeli esetben a baleset bekövetkezéséhez az a felperesi magatartás vezetett, miszerint ő a laborhelyiségben lévő ablakot becsukta. Ezzel összefüggésben pedig annak a körülménynek volt jelentősége, hogy a munkáltató elvárta, hogy az ablakot valamelyik munkavállaló - mint a munkavégzés befejezéséhez tartozó és szokásos tevékenységet - bezárja. Ezt a baleset napján felperes tette meg, **D.R.** munkatársának segítve.

Felperesi előadás szerint, ő azért nyújtott segítséget, mivel a kolléga az ajtók bezárásával foglalatzkodott, és az ablakot csak oly módon lehetett becsukni, hogy egy asztalra kellett felmászni, amitől a 60 év feletti munkatársát kívánta megkímélni. Következésképpen érvényesülő bírósági gyakorlat, hogy a munkatársának önként segítséget nyújtó munkavállaló balesetért fennálló felelősség alól a munkáltató még abban az esetben sem mentesülhet, ha a munkavállaló a segítségnyújtásnak nem a legmegfelelőbb módját választotta.

- [46] Az Mt. 102. §-ának (2) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a munkáltató köteles - az erre vonatkozó szabályok megtartásával - az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeit biztosítani. Az Mtv. 2.§ (2) bekezdése értelmében a munkáltató felelős az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés körülményeinek megvalósításáért. A 35.§ (4) bekezdése szerint az ablakoknak, tetővilágításoknak és szellőzőberendezéseknek biztonságos módon nyithatónak, zárhatóak, beállíthatóak és rögzíthetőek kell lenniük, nyitott állapotban nem lehetnek olyan helyzetben, ami veszélyt jelent a munkavállalóra nézve. Helytelenül jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy mivel a munkáltató csupán bérelte az ingatlant, ezért az azzal kapcsolatos karbantartási kötelezettség őt nem terhelte. Tekintettel arra, hogy a munkáltatót mind az Mt.-ben, mind a Mtv.-ben előírt kötelezettségek terhelik, ezért az egészséges és biztonságos munkavégzés körülményeinek biztosítása körébe tartozóan elvárható volt, hogy biztosítsa az ablaküvegek ép, biztonságos állapotát, valamint azt is, hogy az ablak nyitása és zárása biztonságos módon, megfelelően megközelíthetően történhessen. Ez egyrészt magában foglalta azt, hogy az ablaktábla repedése esetén - amiről nem vitatottan a munkáltatónak tudomása volt - annak kijavításáról, kicseréléséről kellett volna intézkednie, valamint azt is biztosítania kellett volna, hogy az ablakot megfelelő módon (nem egy asztalra felmászva) lehessen megközelíteni. Peradat, hogy az alperes ezen kötelezettségeinek nem tett eleget.
- [47] A munkáltató ellenőrzési körébe tartozott tehát az általa bérelt épület nyílászáróinak állapota, illetőleg számolnia kell azzal a lehetőséggel, hogy egy repedt ablaktábla balesetet okozhat, ennek bekövetkezésének elkerülése, elhárítása is elvárható volt tőle.
- [48] Az ellenőrzési körön kívül eső okból bekövetkezett kár megtérítése alóli mentesüléshez az vezethet, ha a munkáltató bizonyítja a törvényben megjelölt három együttes feltétel megvalósulását. Ebből az is következik, hogy ha a kárt a munkáltató ellenőrzési körébe eső körülmény okozta, a törvényben előírt további feltételeknek („nem kellett számolnia”, „nem volt elvárható”) nincs jelentősége.
- [49] Megállapítható tehát az ellenőrzési kör fennállta abban az esetben, amikor a munkavállalót a munkáltató által elvárt, nyílászárók ellenőrzési és zárási műveletének a végzése közben éri a baleset. A munkáltatónak ugyanis függetlenül attól, hogy bérelte a helyiséget, az egészséges és biztonságos munkakörülmények biztosítása okán a kötelezettsége volt és az ellenőrzésébe tartozott minden olyan tevékenység, amellyel a kárt megelőzhette volna. E körben felelősség terhelte az ablakok biztonságos állapotának biztosítása tekintetében is. Annak pedig nem volt jelentősége, hogy a munkavállaló milyen erősséggel csukta be az ablakot, hiszen az ablaküveg - alperes által sem vitatottan - repedt volt.
- [50] A másik kimentési ok, melyre az alperes hivatkozott, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. E körben fontos kiemelni, hogy ezen mentesüléshez az szükséges, hogy

egyáltalán ne legyen olyan ok, amely a munkáltató ellenőrzési körébe esett vagy objektíve elhárítható volt. Ha ugyanis nem csak a munkavállaló okozta a kárt, vagy a kár oka nem bizonyítható, nem lehet szó mentesülésről. Az elháríthatatlanság a kialakult gyakorlatnak megfelelően azt jelenti, hogy a munkáltató átlagos erőfeszítéssel, a technika átlagos eredményeinek felhasználásával nem befolyásolhatta annak keletkezését vagy kiküszöbölését. Ahogy arra a másodfokú bíróság korábban rámutatott, ez egy repedt üvegtábla estén semmiképpen nem állapítható meg.

- [51] A munkavállalót tehát a munkavégzéshez kapcsolódó, a munkáltató által elvárt tevékenység végzése közben érte a baleset, így az nem vezethető vissza a munkavállaló kizárólagos magatartására, esetlegesen arra, hogy ő az ablakot nagyobb erővel, lendülettel csukta be.
- [52] Hangsúlyozza továbbá a másodfokú bíróság azt a következetesen érvényesülő ítélkezési gyakorlatot is miszerint, a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása a baleset bekövetkezésénél nem állapítható meg akkor, ha a munkáltató nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó jogszabályi előírásoknak (EBH2019. M.13.).
- [53] Jelen perben tehát annak volt jelentősége, hogy a munkáltató az egészséges és biztonságos munkakörülményekre vonatkozó kötelezettségét megszegte akkor, amikor az általa ismert repedt ablaktábla kicserélésről nem gondoskodott, valamint nem biztosította az ablak megközelítésének a biztonságos körülményeit. Ebből adódóan nem volt jelentősége az elsőfokú bíróság által értékelt körülményeknek, és mindezek alapján megállapítható volt a munkáltató teljes kártérítési felelőssége.
- [54] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952 évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 253. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta és a Pp. 213. § (3) bekezdése szerint közbenső ítélettel csupán annyit állapított meg, hogy a 2017. március 22-én elszenvedett balesettel összefüggésben keletkezett kárért az alperes teljes felelősséggel tartozik.

Záró rendelkezések

- [55] A közbenső ítéletre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak az iratokat a Pp. 253. § (4) bekezdése értelmében azzal küldi vissza, hogy a kártérítés körében a bizonyítást - a felek megfelelő tájékoztatását követően - folytassa le. Az alperes a kártérítés mértéke vonatkozásában további védekezést terjeszthet elő, a másodfokú bíróság közbenső ítéletének megállapítása csupán a kárért történő munkáltatói felelősség fennállását mondja ki.

Budapest, 2020. június 9.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Mihalics Klaudia s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.
bíró